

webmaster@awate.com

Frequently updated

awate select

Awate Main Menu

- Front Page
News & Analysis
Articles
Interviews
Documents
Belly Of The Beast
Human Rights
Regional Events
Awate Team
Cartoons
The Pencil (Editorial)
Martyrs' Album
Search Awate
The Kind Citizen

ቃልሲ ኢላዩስ ንስልጣን

Awate - Featured Articles
By እድላዎን ፍትዌ - Jul 02, 2009

ሎጣ አባ ሃገርና ገፍጸም ዘሎ ህዝባዊ ግፍዕታት መዘና የብሉን። አብ ማንም ሃገርውን ቅድሚያ ሕጂ አይተረኩን። እነ ብወገይ ነገ ኩሉ ዝተኸየደ ናይ ቃልሲ ጉዕዞታት ተመሊሲ ክመዘኖ ከሎኹ። ኢላዩስ ንስልጣኑምበር ንጥቕሚ ህዝቢ ኤርትራ ከም ዘይተቐለሰ ብዘየግትእ ካብ ዝከ ናብ ዝዞ እናበርሀለይ ይኸይድ ኣሎ። ነዚ ሓሳብ'ዚ ዝድግፍ እዞን ዝሰዕብ ነጥብታት ከቕርብ እፈቱ።

- ሀ) ምቕንጻል ሰልፊ ናጽነት
ለ) ምቕንጻል ጉጅለ መንካዕን የማንነትን (የሚን)
ሐ) ርክብ ኢላዩስ ምስ ደርግ (ጽሑፍ ኣቶ ዳዊት ወ/ግወርጊሰ)
መ) ድሕረ ናጽነት ዝኸየድ ዘሎ ህዝባዊ ግፍዕታት

ሀ. ምቕንጻል ሰልፊ ናጽነት

ከምቲ ብሸነኽ ህዝባዊ ግንጋር ዝገለጸ ምፍላይ ሰልፊ ናጽነት ካብ ጀበሃ፣ ጀበሃ ዲሞክራሲያዊት ስለ ዘይነበረት "ዲሞክራሲያዊ ውድብ" ንምምስራት ኢዩ ነይሩ። ግን ከ ህዝባዊ ግንጋር ከ ዲሞክራሲያዊት ውድብ ዲያ ነይራ?

ነዚ ሕቶ'ዚ ንወሰን ገዲፍና ኢላዩስ ከመይ ገሩ ካብ ጀበሃ ተፈልዩ፣ ቅድም ሰልፊ ናጽነት ድሓር ድማ ህዝባዊ ሓይልታት ከቐውም ከለለ? ኩሉ ገዲፍና ስጋብ ሕጂ ብዌቡጥ ዘይተ ጸንዐ። ግን ከእ ብዙሕ ህዝቢ ብቲሒም ቲሒም ዝዘረበሉ፣ አብ ወዚ ምቕንጻል ሰልፊ ናጽነት፣ ኢላዩስ ምስ ኣሚራካውያን ብሕቡእ ይራኸብ ምንገሩ ኢዩ። እቲ ናይ ዓይኒ ምስክር ዝነበረ ወዲ ጆርጅ ድሕሪ ናጽነት ኣብ ኣዲስ አበባ ተቐቲሉ። ኢላዩስ'ውን ብዛዕባ እዚ ጉዳይ'ዚ ተሓቲቶ ብሉሉታ ከምልሱ ኣይተሰምዐን። በንጻሩ ኣኳ' ድኣ ኣብቲ እዋንቲ ተሓቲቶ "እንታይ"ም ነውሪ ኮይኑ ውድብ ንምፍጣር ርክብ እንተ ዝበርና ንግዚሉ" ኢሉ ይበሃል። ኣሚራካውያን ከእ ኣብቲ ግዜ'ቲ ናጽነት ኤርትራ ኩዩ ዘይድግዱ ዝበርና። ስለዚ ኢላዩስ ኣብቲ ግዜ'ቲ ምስ ኣሚራካውያን ይኹን ምስ ኢትዮጵያ ስምምዕ ከግበር ዝከኣል ኣብ ከለ ዓባይ ኢትዮጵያ ዝግበር ጽገናዊ ለውጢ ጥራይ ኢዩ።

ለ. ምቕንጻል ጉጅለ መንካዕን የማንነትን (የሚን)

ሰልፊ ናጽነት ብከበሳ፣ ህባዊ ሓይሊ (ሻዓቢያ) ብደንክልያ፣ ዐብላውያን ብባርካ ኣብ ሳሕል ህዝባዊ ሓይልታት የቐመ። ከምቲ ዝነገረሉ ብደሞክራሲያዊ ኣገባብ ዘይኮነ፣ ከከም ዝመጽዎ፣ እቲ ተጋዳሪ ምስ ተራ-ተጋዳሪ እቲ መሪሕነት ድማ ምስ መሪሕነት ተሓናፊጸ። ከምዚሉ ካብ 1970 ስጋብ 1976 መወዳእታ ብዘይ ዲሞክራሲያዊ ኣገባብ ከጋዛዙ ጸንሑ።

መንካዕ ብመድብ ዘይኮነ ንምእራም ዝተበገሰ ጉጅለ ነይሩ። መበገሲኡ ድማ ካብ ቀዳል-ዓማ (ጀበሃ) ሒዞም ዝመጹ፣ ሰሎሞን ወ/ማሪያምን ተወልደ ኢዮብን ኣስመርም 1/ዝህርን፣ ኣባላት መሪሕነት ከንሳም፣ ነንሕድሕድም ሰላም ዘይበሃላሉ ቁምተኛታት ስለዝበርና፣ ንምዕራጃም ነበረ። ኣብቲ ናይ ምዕራጃም መስርሕ ዝህ ዘይምስምማዕ ተፈጠሩ። ጸጋይ ቀሺ፣ ኣብቲ ግዜ'ቲ መሪሕ ሓይሊ ዝነበረ፣ ንሙሴ ብበደፍ ጠበንጃ ርእሱ ይሃርጥ። ሙሴ ርእሱ ይፍጋእ። መሪሕነት (ውድብ) ኣብ ከንዲ ገጸጋይ ቀሺ ከብደ ዝበለ መቐጻጸዕቲ ዝበረ፣ ንግዚሉ ኣንፋሒኹ ይገድር። ተጋዳሪቲ ናይ ሙሴ ምህሪም ምስ ሰምዑ ይሓቁቑ። "እምበኣር ሙሴ ጥራይ ኣይኮነን ዝህረም ዘሎ፣ ካልኦት እውን ብመራሕቲ ከም ቁልዓ ዝተሃርመ ኣለው። ንኣብነት ብጻይ ኢላዩስ ንንባይ ተመስገን በርሀ ብሰላዕ ቀጸዕዎ። ብርሀ ይህረም ኣለው። ኣብ ውድብና ዲሞክራሲ የለን። ምስል ተጋዳሪ ኣይከሎን። ወ.ዘ.ተ." ዝህ 300 መስታት ካብ ተጋዳሪቲ ይለኩበ። ተመሳሳሊ ዝኾኑ ተጻግኞም ናብ 13 ሕቶታት ይጠቓሉል። ቀጸሉ እታ ክትዓርቕ ዝተበገሰት ጉጅለ ጥራይ ዘይኮነት ሓንቲ ዕብይ ዝበለት 36 ዝኣባላታ ነገ ኩሉ ሽግራት ኣጽኒዓ እትፈትሕ ሽማግሌ ቆመት። ኣብቲ ግዜ'ቲ ኢላዩስ ሰንበደ። ነቶም ተባኢሳም ዝበበሩ ሰለስተ መሪሕነታት ሽዑ ጸዊዑ " ጠፋእና ሕጂ ተግራቕ " በሎም። ተግራቕ ጭማ፣ ተጋዳሪቲ ግን "ሕቶና ጎሱ ጥራይ ኣይኮነን" በሉ። "ውድባዊ ዝምለኮት መሪሕነታዊ ሕቶታት ለለና" በሉ። ተጋዳሪቲ ዳርጋ 95 ካብ ሚኒያይቲ ኣንጻር መሪሕነት ጠጠው በሉ። መሪሕነት ናይ ሞትን ሂወትን ጉዳይ ኮይኑዋ፣ ድሕር ኣገባብ ተጠቐመት። እቲ ምንቕስቓስ ካብ ስለስቲኣን ኣውራጃታት ዝተሓቑዘ ክነሱ፣ " ናይ ሓይ ኣውራጃ ጥራይ ኢዩ" በሉዋ። (ከፊልጥ ንዝደለ ከም ሰነድ ዝሓገፍና ናይቶም ሽዑ ዝተቐትሉ ስም ዝርዝርን ዓዲምን ዝበልጽ ኣሎና)። ሰሎሞን ወ/ማርያም ኣብ መጀመርታ ምስ ጉጅለ መንካዕ ተበጊሱ ደሓር ግን ምስ መሪሕነት ጠጠው ይብል። ኣበርቲዑ ድማ ኣንጻር መንካዕ ይንቀሳቐስ። ጉጅለ መንካዕ ሓንፋሳብ ብሕሉፍ ጸጋምነት፣ ሓንፋሳብ በውራጃውነት ይኸሰሱ። ኩሎም ድማ ይለሰሩ። ተወልደ ኢዮብ "መፍቲሒሉ ማእሰርቲ ኣይኮነን" ኢሉ ስለ ዝተቐመመ ምስኪም ይለሰር። ኣብ መጨረሻ ድሕሪ ብርቱዕ ስቓይን መኪራን ድማ ኣብ መወዳእታ 1976 ይርኮኑ።

ብሰሎሞን ወልደማርያም ዝምራሕ ዝነበረ ኣንጻር መንካዕ ጉጅለ፣ብየማንነት ተሸሰ። ብዙሓት ካድራትን መራሕቲ ሰራዊትን ይለሰሩ። ጉጅለ መንካዕን ኣንጻር መንካዕን ኣብ ሓይ ቤት ማእሰርቲ ይራኸቡ። ሰሎሞን እውን እታ ንመንካዕ ዝረኸበቶም ጽዋዕ ይቐበሉ። ከምዚሉ ኣቶ ኢላዩስ ጸጋምን የማንን ወቐዑ ናይ ስልጣን ኮረሻ ኣጽኒዑ ንቐድሚት ይምርቡ። ኢላዩስ ዓላማኡ ንስልጣን እንተዘይነብር ለዞም ኩሎም ነብሳት ኣይመገደሉን። እቲ ናይ መንካዕ ምንቕስቓስ ብ1973 ኢዩ ነይሩ። እነ ብ1974 ናብቲ ውድብ ከኣቲ ከሎኹ ተሓረርም ጸኒሑሙን። ሓይ ግዜ ኣብ ክፍለ ታዕሊም እንከሎና፣ በጋጣሚ ምስ ሓይ ብጻይ ማይ ከምጽእ ምስ ወረድና፣ ካብቶም እራራት ብብረት ተሓረሩም ማይ ከምጽኡ ረኣናናም። ኩነታት ኣካላቶም መግለጺ ዘይብሉ ዘስካሕክ ነበረ። ካብ መቐብር ወጸኡ ጠጠው ኢሉ ዝኸይድ ኣስከረን ይመስሉ ነይሮም። እቲ ዝነበረ ማእሰርቲ ዘስካሕክኡ ኢዩ። ቁጭል በለውካ ክትሓኸኽ ዘይፍቀድ ኩነታት ኢዩ ነይሩ። እንደገና ካብ 1975 ስጋብ 1977 ምንቕስቓስ መንካዕ ደገሱ። ኣብዮተ-ማእሰርቲ ስንዎርታት ሳሕል መለሱ። ኣሃዱታት ጥረቲን ዝተረፋሉ ግዜ ኢዩ ነይሩ። ስለዚ ጭካኔ ኢላዩስ ኣብ ቅድሚ ህዝቢ ኣብ ለሰመራ ጊሂዶምበር፣ ኣብ ሳሕል ኢዩ ተቐሚሩ።

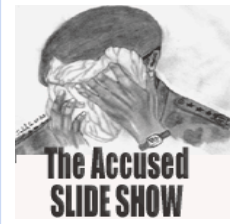
ሐ. ርክብ ኢላዩስ ምስ ደርግ (ጽሑፍ ኣቶ ዳዊት ወ/ግወርጊሰ)

ደርግ ንንግስትን ሃጻይ ሃይለሰላሳ ዓልዩ ኣብ ስልጣን ምስ መጸ። ሻዓቢያ ናህና ኢዩ ኣይትህረምም" ይብል ከም ዝነበረ ኩላትን ጎሰም ነርና። ብሸነኽ ህዝባዊ ሓይልታት ዝወሃብ መልሲ ግን ኣይገፈልጥን ነርና።

ከቡራት ኣንበብቲ፣ ነዚ ጽሑፍ'ዚ ከቕርብ ዝደረኸኒ፣ኣዲ "The way forward for Ethiopia and Eritrea" ዝብል ጽሑፍ

THE ACCUSED ARABIC TIGRIGNA ENGLISH

ADF: Update # 2, (3/4/2008)

LINKS

- Asmarino
Al Khalas
Alnahda
Asena
Awna
Alenalki
Adoullis
Baden Kunama
Congress Party
Democrasia
Dekebat
Debanma
Erit-Alliance
Eriplanet
Farajat
Gabeel
Islah
Jeberti

- [Maihabar](#)
- [Mesel-Bihereat](#)
- [Maitemenay](#)
- [Modaina](#)
- [MekalehEritra](#)
- [Nharnet](#)
- [Omaal](#)
- [SelfiDemocracy](#)
- [Sweetkeren](#)
- [Suwera](#)
- [Togoruba](#)
- [Teshamo](#)

- [AFP](#)
- [Amnesty I.](#)
- [BBC](#)
- [HRW](#)
- [Reuters](#)
- [RSF](#)

- [alenalki](#)
- [Biddho](#)
- [Dehai](#)
- [Meskerem](#)
- [Shaebia](#)
- [Shabait](#)

ብአቶ ዳዊት ወ/ግወርጌስ ምስ ኣንብብኩ ኢየ። ዝኾነ ኤርትራዊ ንኹንበሰ ድማ እዕድም። <http://www.ethiomeia.com/adroit/2512.html> እቶ ዳዊት ከም ናይ ኤርትራ ኣማሓዳርን ላዕላዊ ወተሃደራዊ ሓዛዝን ኩይኑ ብግዜ ሃይለስላሴ ይኹን ግዜ ደርግ ንንሕ ዝበለ ግዜ ኣብ ኤርትራ ኣገልገሎ ኢየ። ብዛዕባ ናይ ኤርትራ ፖለቲካን ሕብረተሰብን ዕውቅኡ ዝበለ ፍልጠት ኣለዎ። እቲ ኣብ ኢትዮጵያ ንመንግስቲ ሃይለማርያም ንምግልባጥ ብጀነራላት ዝፈሸሰ ዕልዋ፡ እቶ ዳዊት ብኣካል ናብ ኣቶ ኢሳያስ ከይዱ፡ ኣብቲ ድሕሪ ዕልዋ ዝግበር ግዜዊ መንግስቲ ከካፈል ምስምግዎ፡ ኢሳያስ እውን " ጥራይ ተዓወቱ ምበር ናይ ኣሁዳዊ ቆኹሲ ጠጠው ከነብል እና" ከም ዝበሎ ይገልጽ። እቲ ርኩብ ኣብ ናቕፋ ኢዩ ተኸይዱ። ድሕሪኡውን ቀጻሊ ርኩባት ኣብ ኣሜሪካን ኤውሮጳን ተኸይዱ።

"ወያኔ ኣብዮምምበር ኣቶ ኢሳያስ ምናና ናይ ምስምማዕ ገጽ ኢዩ ነይሩም" ይብል። እዚ ከኣ ኣብ ናይ ኤርትራ ናጽነት ዘይኮነስ ኣብ ፈደራሽን ዝተመርኩሰ ኢዩ ነይሩ" ይብል።

ቀጻሊ ኣቶ ዳዊት ከምዚ ይብል፡" ሓደ ግዜ ንኣቶ ኢሳያስ ከምዚ ክብል ሓተተዮ ይብል፡'ኢትዮጵያ ካብ ኣትቈራሪጽ ንስኻ ገረሲደንት ኩንካ ዘይትመርኩ' ምስ በልኩም" ይብል።

"ኢሳያስ ድማ፡ 'ርግጻኛ ኢዩ። እዚ ግን ድሕሪ ናጽነት ኢዩ ክኸውን ዘለዎ' ኢሉኒ" ይብል።

ብሓፈሽኡ ኢሳያስ ኣብቲ ተወጢኑ ዝነበረ ግዜዊ መንግስቲ ንኹንፈል ፈቓደኛ ከምዝነበረ፡ ከምኡ ድማ ብዛዕባ ጉዳይ ኤርትራ ብፈደራሽን ከላማግዕ ድልዊ ከምዝነበረ የራጋግጽ። ዋእ! ከምቲ ኣቶ ሰብሓት ነጋ ዝበሉዎ፡ ኢሳያስ ንፈደራሽን ሸብረኹ ኢሉ ነይሩ ማልት ኢዩ።

"The EPLF until the last days believed that the best option was to negotiate with the transitional government that would be established after a successful coup. And they know that the negotiation would not be about independence. I was aware that they were ready for some sort of federal arrangement. I was sure about that. " Dawit Woldegiorgis

እነ ብወንጌይ ኣቶ ዳዊት ሓሰዩ ክብሉ ኣይከክልን። ኢሳያስ ስልጣን ሂወቱ ከም ዝኾነውን ኣይስኡቶን። እቲ ዘገርም ግን ሰዓብቲ ህግደድ ኣብ መንገድ ህዝቢ ኤርትራን ኢትዮጵያን ጽልኢ ተወጊዱ፡ ናይ ክልቲኣን ሃገራት ብኮንፈደራሽን ምትእስሳር ከሰምዑ ቆጭ-ቆጭ ዘበሉም ናይ ንጉሳም ኢሳያስ ደኣ እንታይ ክብሉ ኢዮም? እስኪ ነቲ ጽሑፍ ኣንብብዎ በጃኹም። እንተ ዘይ ኣመንኩምውን ኣቶ ዳዊት ብህይወት ስለዘሎ ሕተትዎ።

ኣብዚ ግን ሓደ ክኸበረሉ ክሓልፍ ዘይድሊ ኣገዳሲ ነጥብ ኣሎ። ተጋደልቲ ህዝባዊ ግንባር ንናጽነትን ሓርነትን ኤርትራ ካለኦ መተካኒታ ከም ዘይነበሮም። ብቈራጽነትን ጀግንነትን ተቓለሎም ከምቲ ዝተመነይዎን ዝኣሰብዎን ሓርነትን መሰልን ህዝባዊ ዘይምትግባሩ ዘይካሓድ ሓቂ ኢዩ።

ሙ ድሕሪ ናጽነት ዝካየድ ዘሎ ህዝባዊ ግጽዕታት

እዚ ሕጃ ዝካየድ ዘሎ መሪር ህዝባዊ ግጽዕታት ዓላማኡ እንታይ ኢዩ? እንታይ ከ ይመስል? ሃገር ከም ሃገር መጠን ህላዌኣ ኣብ ዘጣራጥረሉ ደረጃ በጺሑ። መንእሰይ ብኹንናትን ሰደትን በሪሱ። ካሊኦስ ይትረፍ ሓደ ሃገር ብዘይካ መንእሰይ ቀጻልነት ኣለዎ ዲዩ?

ከላትና ከም እንርድኦ ሓደ መራሲ ብፍላይ ከኣ ባዕሉ ኣብ ዝጸሕተሮ ከፍት ምስ ዝሰገደ፡ ብፊቓዱ ኢዩ ካብ ስልጣን ዝወርድ። ኢሳያስ ግን በንጻሩ "ተጋጊና። ስልጣንውን ናብ ህዝቢ ነረኩብ" ንዝበሉ ብጻቱ ዝኣስር። እዚ ንዓይ ኢሳያስ ካብ መጀመርታ ናይ ህዝቢ ጥቕሚ ዘይኮነስ ናይ ስልጣን ዓላማ ከም ዝነበሮ ኢዩ ዘረድኣኒ። ሓድ-ሓድ ግዜ በዚ ስርዓት ዝካይድ ሱር-ነቀል ዝበናት ከሰምዕን ክርእን ክሎኹ፡ ኣዕመቑ ኣበሊ ይሓሰብ'ሞ "ምናልባሽ እዚ ሰብዚ ሓደ ሕቡኦ ዓላማ'ዶ ይህልዎ? እዚ ህዝቢ ብኹንቲ ምረት ናብ ኢትዮጵያ ምትቐስ ከዘምበል?" ዝብል ሓሳብ ይሓድረኒ። ፖለቲካ ረሳሕ ሰለ ዝኾነ ኣይፍላጥን?

እሞ እቲ ፍታሕ ካብ መን ኢዩ? ኣሜሪካውያን ከምቲ ኣብ ሃይቲ፤ ፓናማ፤ ላይበርያ ወይ ድማ ዓራቕ ዝገበረዎ ክገብሩ ኣይገጸቡ። ወይ ድማ ኢትዮጵያ ከምቲ ታንዛኒያ ኣብ ኡጋንዳ ዝገበረቶ ክትገብር ኣውን ኣይገመዘን። እቲ ፍታሕ ካብ ናብ ናብ ኢዩ። ህዝብና ክድሕን ወይ ጨርኹ ክጠፍእ ካብ ኢዩ። ሃገር ብሓደ ሰብኣይ ክጠፍእ ከላ ደቂቁካ ዝሕደር ኣይኩንን። ንሓዋሩ ዝኹርዕ ታሪኽ ንስራሕ። ህዝቢ ዓለም ብኣና ይዛረብ ኣሎ። ካብ ሕቡራት ኤውሮጳ ዲፕሎማት ጀሚረካ ኩሎም ዝኣተናዮም "ህዝቢ ኤርትራ ኣዝዩ ውጹዕ ህዝቢ ኢዩ። ነቲ ጨካን ስርዓትኩም ግን ንሕና ብሓይሊ ከነውርደልኩም ኣይትጸበዩ። ህዝብኹም ጠርኒፍኩም ተቓለሱ ክንሕግዘኩም።" ኢዮም ዝበሉና። ኣብ ክንዲ 13 ውድባትን ሰልፍታትን ነናይ ውድብንን ሰልፈንን ዝሰርሓን ዝኣሰባን። መድረኽ ዝሓቶ ዘዘለዎን ዓቕሚታት ብሓባር ኣጠናኸረን። ህዝብን ካብዚ ጸረ ህዝቢ ዝኾነ ስርዓት ክገለግላኦ ኣለወን። ናይ መጻኢ ሰልፊታትን ፕሮግራማትን ግዜ ኣለወን። ቅድም ህዝብን ሃገርን ይድሓን። ውድብን ሰልፍን ትሕቲ ህዝቢ ሰለዝኾነ። ምትእኹኻብን ወገናውን ሃይማኖታውን ክኸውን የብሉን። ንህዝቢ ተስፋ ዝህብን ሓድነት ሃገር ዘወቁብን ክኸውን ኣለዎ። ሎሚ ህዝብና እናደመዩ ከበላን መታሕትን ኣንበሃለሉ ግዜ ኣይ ኩንን። ሀገርና ሎሚ ለባማት መራሕቲ የድልይዋ ኣለው።

ሪኤዮቶ: fitiwi@planet.nl

[Next >](#)

[\[Back \]](#)

◆ Copyright 2000-2006 Awate.com. All rights reserved. This material may not be published, broadcast, rewritten or redistributed without written consent from the Webmaster@awate.com.

